

- спрощення процедури виділення земельних ділянок та зміни їхнього цільового призначення.

- оперативне розроблення будівельних норм та внесення змін до них.

Таким чином, передбачається максимально спростити дозвільні процедури та знизити регуляторний вплив на ринок для швидкого відновлення економіки та роботи бізнесу в умовах воєнного стану.

Наступним кроком на шляху відновлення стабільної діяльності будівельної галузі мають стати налагодження логістичних маршрутів між Україною та Європою, що дозволить збільшити обсяг потрібних будівельних матеріалів, конструкцій, техніки.

Важливим є спорудження нових об'єктів з урахуванням вимог європейських стандартів, дотриманням принципів енергоефективності та «зеленої економіки». При зведенні нових об'єктів житлового призначення також обов'язково створювати бомбосховища або в самій будівлі, або поруч із нею.

Одним із стратегічних завдань відбудови країни є забезпечення пропозиціями зростаючого попиту на працівників будівельних професій, до чого слід готуватися вже зараз, передбачаючи збільшення обсягів державного замовлення на підготовку відповідних фахівців під час вступної компанії до закладів професійної, фахової та вищої освіти у 2022 році.

Для забезпечення ефективності діяльності будівельної галузі необхідно забезпечити впровадження сучасних засобів механізації, передових інноваційних технологій; залучення висококваліфікованих кадрів та фінансування країн-партнерів, проведення моніторингу якості об'єктів під час їх будівництва та експлуатації. Здійснення цих кроків дозволить в максимально стислі терміни відновити діяльність будівельної галузі і реалізувати план відновлення країни.

Список використаних джерел

1. KSE Institute (аналітичний центр при Київській школі економіки) URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/kse-spilno-z-ministerstvom-ekonomiki-ta-ofisom-prezidenta-zapuskaye-sayt-dlya-zboru-danih-pro-zbitki-naneseni-ukrayini-u-viyni/> (дата звернення: 15.05.2022).

2. Росія заплатить: проект KSE Institute спільно з Офісом Президента України, Міністерством економіки. URL: <https://damaged.in.ua/> (дата звернення: 15.05.2022).

3. Ми разом - проти російської агресії: текстові публікації Верховної Ради України від 03 травня 2022р. / Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/222355.html> (дата звернення: 15.05.2022).

УДК 338:58

Коба О. В., к. т. н., доцент; Кошляк Д.І., студентка
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Аграрна галузь України – це одна з пріоритетних сфер як зовнішньої, так і внутрішньої економіки, адже продовольча безпека держави актуальна завжди, а тим більше в умовах воєнного стану. Україна має потужний агропромисловий потенціал, володіє сприятливими кліматичними умовами і якісними земельними ресурсами, наявність яких не лише забезпечує продовольчу безпеку та незалежність держави, а й дозволяє здійснювати вагомий внесок у вирішення світової проблеми голоду.

У 2019–2020 рр. в рейтингу найбільших експортерів зернових культур Україна посіла 2 місце за обсягом поставок ячменю, 4 — кукурудзи, 5 — пшениці [1]. В сукупності за обсягами експорту всіх зернових культур її випереджали лише США.

Тому війна, розпочата росією, не тільки завдала значних втрат економіці України, її аграрній галузі, а і й викликала загрозу глобальної продовольчої кризи у світі. Це пов'язано з тим, що діяльність аграрної галузі України в умовах воєнного стану значно ускладнюється. Через окупацію окремих областей, склади та зерносховища заблоковані, що призводить до значних проблем з логістикою та сировиною. Чимало полів і доріг заміновані. Найявна значна нестача ПММ та необхідних запасних частин. Деякі господарства та їх техніка зруйновані чи сильно пошкоджені. Господарствам не вистачає оборотних коштів на насіння, добрива тощо. Через ці обставини до 30% посівних площ в Україні у 2022 році залишаться незасіяними.

Робота агропромислового комплексу в умовах воєнного стану потребує відповідної державної підтримки та певних особливостей у законодавчому регулюванні.

У зв'язку з чим в Україні запроваджено механізм кредитування суб'єктів аграрної галузі в рамках удосконаленої «Доступні кредити 5-7-9%». Додаткове фінансування отримали близько 2500 суб'єктів господарювання.

Фінансова підтримка держави для сільськогосподарських виробників у 2022 році буде здійснюється з урахуванням наступного [2, 3]:

- надається виключно малим та середнім аграрним виробникам з оборотом не більше 20 млн. євро в рік, що є еквівалентом підприємства, яке обробляє до 10 тис. га;
- передбачає компенсацію відсоткової ставки за залученими кредитами;
- максимальна сума кредиту, на який поширюється компенсація відсоткової ставки становить 50 млн грн;
- кредитування надається для здійснення сільськогосподарської діяльності (посівної) на період дії воєнного стану;
- фінансуються лише суб'єкти підприємництва - сільськогосподарські товаровиробники у значенні, наведеному в Законі України «Про державну підтримку сільського господарства України» [4];
- термін дії кредиту становить 6 місяців;
- максимальний розмір державної гарантії за портфельними кредитами до 80%.

Також із введенням в дію Закону України «Про забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану» [5] запроваджено заходи, що мають сприяти діяльності аграрної галузі в умовах воєнного часу.

Так, дозволено використання всіх доступних сільськогосподарських угідь для проведення посівної кампанії, створено передумови для ведення сільськогосподарського виробництва на землях державної власності, продовжено на рік орендні земельні, при цьому орендна плата не може перевищувати 8% нормативної грошової оцінки ділянок. Заборонено на період воєнного часу здійснювати безоплатну передачу земель державної, комунальної власності у приватну власність та інші операції з земельними ділянками сільськогосподарського призначення державної, комунальної власності. Надано право виробникам, які не можуть розпочати польові роботи, передавати на рік право землекористування виробникам, які забезпечені необхідними матеріально-технічними, фінансовими та трудовими ресурсами. Це дозволить додатково залучити близько 20 тис. га земель комунальної власності і 300–400 тис. га земель державної власності.

Внесено зміни також до оподаткування суб'єктів господарювання аграрної галузі [6]. Передбачено тимчасове припинення нарахування та сплати плата за землю за земельні ділянки, що розташовані в районах бойових дій або на окупованих територіях. Сільськогосподарським виробникам, що є платниками єдиного податку 4 групи, надано право перейти до сплати єдиного податку в розмірі 2%.

У зв'язку призупиненням страховими компаніями страхових виплат по залізничним вантажам та суднам через небезпеку пересування вантажних кораблів по Чорному морю,

руйнування і пошкодження залізничних шляхів виділено кошти з резервного фонду державного бюджету для відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок збройної агресії росії проти України та воєнних дій на території України.

З метою кадрового забезпечення здійснюється бронювання військовозобов'язаних працівників сільськогосподарських товаровиробників.

Для збереження безпеки працівників на полях започатковано проєкт Military.feodal.online, який допомагає оперативно передавати інформацію про замінування до органів ДСНС та ЗСУ.

З метою підтримки аграрної галузі, скасовано додаткові процедури із сертифікації насіння, спрощено маркування імпортованих харчових продуктів і кормів, змінено умови експорту та ліцензування дозволених груп товарів, полегшено доступ виробників сільгосппродукції, зокрема, до пального, пестицидів та агрохімікатів, скасовано ліцензування експорту кукурудзи й соняшникової олії, спрощено реєстрацію сільськогосподарських машин та механізмів у період воєнного стану.

Узагальнення досвіду розвинутих країн щодо державної підтримки розвитку аграрного потенціалу дає змогу констатувати, що головною метою такої підтримки є функціонування аграрного сектору на засадах сталого розвитку для забезпечення економічної й соціальної безпеки держави [7].

Робота агропромислового комплексу в умовах воєнного стану є надважливою складовою економіки України. Тому і представники галузі, і держава закумулювали всі зусилля та злагоджено працюють на забезпечення максимального можливого в таких умовах урожаю й вирішення проблем продовольчої безпеки.

Список використаних джерел

1. Міністерство економіки України. Київ, 2022 р. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA> (дата звернення: 15.05.2022).
2. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо державної підтримки сільгосптоваровиробників: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 лютого 2022 року № 98 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/98-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.05.2022).
3. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 р. № 378: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 березня 2022 року № 98 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/378-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.05.2022).
4. Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України від 24 червня 2004 р. № 1877-IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15#Text> (дата звернення: 15.05.2022).
5. Про забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану: Закон України від 24 березня 2022 р. № 2145-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-20#Text> (дата звернення: 15.05.2022).
6. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України від 15 березня 2022 р. № 2120-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text> (дата звернення: 15.05.2022).
7. Свистун Л.А., Попова Ю.М., Штепенко К.П. Особливості державного регулювання аграрного сектору в контексті забезпечення завдань сталого розвитку. *Ефективна економіка: електронне наукове фахове видання*. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8371>